

« الدرس الأول »

« بسم تعالی »

حروف مبته بالفعل ولائی نفسی

إِنَّ : تأکید جمله ← « قطعاً ، به درنگ ، همانا ، بی شک »

أَنَّ : بیوند و جمله ← « یا ، اینکه »

سَأَنَّ : « سو یا ، مانند ، مثل اینکه »

لَئِنَّ : تکمیل بیجا و به طرف کردن ابهام جمله قبلی ← « ولی »

لَنْتَ : بیان آرزو ← « ای کاش »

لَعَلَّ : « شاید ، امیدات »

لَئِنْ : « اما »

حروف مبته بالفعل

توضیحات : این حروف بر جمله اسمیه می آیند و مبتدا را منصوب و خبر را مرفوع بدون تفسیر می کنند ، در این حالت به مبتدا اسم حرف مبته و به خبر خبر حرف مبته می نویسیم

مثال : اللَّهُ عَلِيمٌ

جمله اسمیه

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
اسم مبته خبر مبته

اسم ظاهر ← إِنَّ اللَّهَ يُنْفِذُ
اسم مبته و منصوب

انواع اسم حرف مبته

ضمیر بارز ← إِنِّي نَسِيتُ
اسم مبته و محلاً منصوب

صفحه ۱

مفرد ← فقط یک کلمه است ← إِنَّا حُسَيْنٌ عَلِيمٌ
 خبر مبه مفرد

انواع خبر حروف مبه

جمله اسمیه ← إِنَّا سَمِعْنَا / لَيْتَ أَخَاهُ قَلْبًا رُكُوفًا
 خبر جمله فعلیه و صحلاً مرفوعاً
 خبر جمله اسمیه و محلاً مرفوعاً

شبه جمله ← إِنَّا حُسَيْنٌ فِي الْمَدْرَسَةِ
 خبر شبه جمله (جبار و مجرور) و محلاً مرفوعاً

نکات این درس :

- ★ نکته اول: در جملات دارای حروف مبه بالفعل باید اسم و خبر از نظر جنس و عدد با هم مطابقت کنند.
- ★ نکته دوم: اگر هریک از حروف مبه بالفعل بر سر ضمایر متصل مرفوعی (هو، هاء، أنت و...) وارد شود، این ضمایر به ضمایر متصل منصوبی تبدیل میشوند. أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ ← إِنَّكُمْ مُؤْمِنُونَ
- یاد آوری: ضمایر متصل منصوبی و مجروری:

« هـ ، هـا ، هم ، هـا ، هـما ، هن ، گ ، گها ، کم ، ک ، کها ، کن ، ای ، نا »

۱) این ضمایر وقتی به اسم پیوستند ← مضاف الیه
 ۲) این ضمایر وقتی به فعل پیوستند ← مفعول به
- ★ نکته سوم: اگر خبر حروف مبه بالفعل از نوع شبه جمله باشد (جبار و مجرور یا ظرف) و اسم این حرف نکره باشد، خبر حروف مبه بالفعل بر اسم مقدم می‌شود. إِنَّا فِي بَيْتٍ رَجُلًا

اسم موزن این و منصوب
 خبر مقدم این - شبه جمله
 و محلاً مرفوعاً

معنی ۲

* نکته چهارم : افعال ناقصه به تنهایی نمی توانند نقش خبر را داشته باشند ، بلکه با اسم و خبری

با هم می توانند نقش خبر را داشته باشند
 انَّ الْمُنْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِلِ
 اسم این خبر این (جمله فعلیه محذوفه)

* نکته پنجم : گاهی به دنبال حروف مشبه حرف (ما) می آید که به آن (ما می کافی مابینه) بازمانده یعنی مانع محل حروف مشبه می شود ، خبر را به حالت خوا (مذموم) باقی می گذارد

یک راز!

این + ما (ما می کافی) ← همانا آنجه ~~X~~
 تنها ، فقط ، منحصر ✓

المؤمنون اخوة ← انَّ الْمُؤْمِنِينَ إِخْوَةٌ ← انَّهَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ
 مبتدا خبر اسم این خبر این مبتدا خبر
 ترجمه : «منحصراً» مؤمنان برادرند

* نکته ششم : (النَّيِّ وَ لَعَلَّ) + مضارع = مضارع التَّامِي

لَتَيْتَ السَّيَّابَ يَحْوِرُ : ای کاش جوانی بگردد

(النَّيِّ وَ لَعَلَّ) + ماضی = ماضی استمداد ، ماضی بعید

لَتَيْتَ ناصراً (تَبَعْدَ عَنِ السُّبُلِ) : ① ای کاش ناصراً تنبلی دوری نکند
 ② ای کاش ناصراً از تنبلی دوری نکند

« لای تقی جنس »

❶ یاد آوری: **ها** نظور که در جزوه عربی یازدهم اشاره شد، در تک ع نوع لای داریم:

لای } - نهي: ال فعل را مجزوم مکنند الی مفعول مکنند
 - نفي: فعل را مفعول مکنند
 - معنای «نه» در برابر سوال «هل» «آه»
 - معنای «هیچ» «نیت» «لای تقی جنس»

❷ توضیحات: کامل است که بر سر جمله اسمیه وارد می شود و مائه حروفه بالفعل محل مکنند. یعنی مبتدأ را به عنوان اسم و منصوب و خبر را به عنوان خبر خود و مرفوع مکنند
 لا تلمذت رَسَبَ فی هذه الامتیانات : هیچ دانش آموزی در امتیانات مرور نشده است
 اسم لامینی بر فتم ← خبر لا - مرفوع محله

❸ نكات ظریف :

- ۱- لای تقی جنس بر سر جمله اسمیه وارد می شود.
- ۲- اسم لای تقی جنس همیشه مبتدی بر فتح و محله منصوب است. یعنی هیچ گاه تونین نمی آید.
- ۳- اسم لای تقی جنس هیچ گاه «ال» قبول نمی کند.
- ۴- خبر لای تقی جنس همیشه مرفوع است.
- ۵- هیچ گاه خبر لای تقی جنس بر اسمی مقدم نمی شود.
- ۶- در ترجمه لای تقی جنس از کلماتی همچون «هیچ نیست» یا «اصلاً نیست» استفاده می کنیم.

رد ادامه توضیحات در صفحه بعد ←

صفحه ۴

۱) مفرد ← لا شئین أَجْمَلٌ مِنْ صَبْرٍ « هیچ چیز بهتر از صبر نیست »

خبر لای جنس : ۲) جمله ← لا نَصِيحَةَ تَنْفَعُ الْعَنُودَ « هیچ نصیحتی به لجباز سودمند نیست »

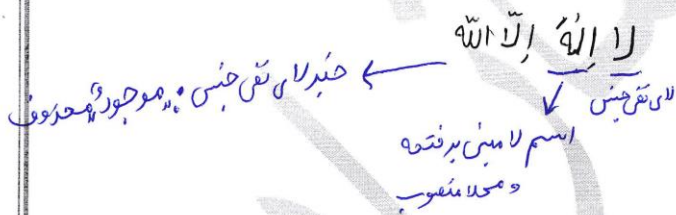
۳) شبه جمله ← لا هَالِبٌ فِي صَفٍّ « هیچ داسی آموزش در کلاس نیست »

یک راز!

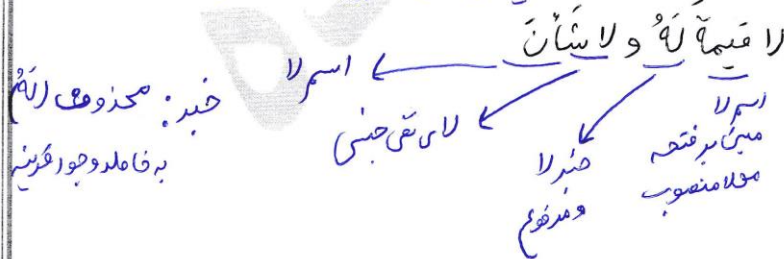
گاهی خبر لای تکی جنس محذوف (حذف شده) ما باشد و این در موارد زیر اتفاق می افتد:

۱) اگر بعد از لای تکی جنس یک کلمه « الّا » یا « سیوی » قرار بگیرد که ما مانوسیم.

« خبر موجود محذوف ما باشد »

۲) گاهی خبر لای تکی جنس به خاطر وجود قرینش در جمله قبل حذف می شود

تذکره: نکته های فوق از اهداف کتاب درسی نیستند اما این نکات برای کشور لازم است

« پایان درس »

